

Το Βιβλίο του Ιωήλ και η Λαοδικειακή Εκκλησία των Αντβεντιστών της Εβδομης Ημέρας - Αριθμός Ένα

Δοκιμάζοντας την Παρούσα Αλήθεια

Jeff Pippenger

2025-12-02

«Υπάρχουν στις Γραφές ορισμένα πράγματα που είναι δυσνόητα και τα οποία, σύμφωνα με τη γλώσσα του Πέτρου, οι αμαθείς και αστήρικτοι διαστρέφουν προς ίδιαν αυτών απώλειαν. Ίσως να μην είμαστε σε θέση, στην παρούσα ζωή, να εξηγήσουμε το νόημα κάθε χωρίου της Γραφής· όμως δεν υπάρχουν ζωτικά σημεία πρακτικής αλήθειας που θα παραμένουν καλυμμένα με μυστήριο. Όταν έλθει ο καιρός, κατά την πρόνοια του Θεού, να δοκιμασθεί ο κόσμος επάνω στην αλήθεια που αρμόζει για τον καιρό εκείνο, οι διάνοιες θα κινηθούν από το Πνεύμα Του ώστε να ερευνησουν τις Γραφές, ακόμη και με νηστεία και με προσευχή, έως ότου κρίκος μετά από κρίκο αναζητηθεί και ενωθεί σε τέλεια αλυσίδα. Κάθε γεγονός που αφορά άμεσα τη σωτηρία των ψυχών θα καταστεί τόσο σαφές, ώστε κανείς να μη χρειάζεται να πλανηθεί ή να περιπατεί στο σκοτάδι.»

«Καθώς έχουμε ακολουθήσει την αλυσίδα της προφητείας, η αποκεκαλυμμένη αλήθεια για τον καιρό μας έχει καταστεί σαφώς ορατή και έχει εξηγηθεί. Είμαστε υπόλογοι για τα προνόμια που απολαμβάνουμε και για το φως που λάμπει επάνω στην οδό μας. Εκείνοι που έζησαν σε παλαιότερες γενεές ήταν υπόλογοι για το φως που τους είχε επιτραπεί να λάμπει επάνω τους. Ο νους τους ασκήθηκε ως προς διάφορα σημεία της Γραφής, τα οποία τους δοκίμαζαν. Αλλά δεν κατανοούσαν τις αλήθειες τις οποίες εμείς κατανοούμε. Δεν ήταν υπεύθυνοι για το φως το οποίο δεν είχαν. Είχαν τη Βίβλο, όπως και εμείς· αλλά ο καιρός για την αποκάλυψη ιδιαίτερης αλήθειας σε σχέση με τις τελευταίες σκηνές της ιστορίας αυτής της γης είναι κατά τις τελευταίες γενεές που θα ζήσουν επάνω στη γη.»

«Ειδικές αλήθειες έχουν προσαρμοσθεί στις συνθήκες των γενεών όπως αυτές έχουν υπάρξει. Η παρούσα αλήθεια, η οποία αποτελεί δοκιμασία για τον λαό αυτής της γενεάς, δεν αποτελούσε δοκιμασία για τον λαό των πολύ παλαιότερων γενεών. Αν το φως που τώρα λάμπει επάνω μας σχετικά με το Σάββατο της τετάρτης εντολής είχε δοθεί στις γενεές του παρελθόντος, ο Θεός θα τις είχε θεωρήσει υπεύθυνες για εκείνο το φως.» Testimonies, τόμος 2, 692, 693.

Νέο και Παλαιό

«Σε κάθε εποχή υπάρχει μια νέα ανάπτυξη της αλήθειας, ένα μήνυμα του Θεού προς τον λαό εκείνης της γενεάς. Οι παλαιές αλήθειες είναι όλες ουσιώδεις· η νέα αλήθεια δεν είναι ανεξάρτητη από την παλαιά, αλλά εκτύλιξη αυτής. Μόνον καθώς οι παλαιές αλήθειες γίνονται κατανοητές μπορούμε να κατανοήσουμε και τη νέα. Όταν ο Χριστός θέλησε να ανοίξει στους μαθητές Του την αλήθεια της αναστάσεώς Του, άρχισε “από τον Μωυσή και από όλους τους

προφήτες” και “τους εξηγούσε σε όλες τις γραφές τα περί Εαυτού”. Λουκάς 24:27. Αλλά είναι το φως που λάμπει μέσα από τη νέα εκτύλιξη της αλήθειας εκείνο που δοξάζει την παλαιά. Όποιος απορρίπτει ή παραμελεί τη νέα δεν κατέχει πραγματικά την παλαιά. Γι’ αυτόν χάνει τη ζωτική της δύναμη και γίνεται απλώς ένας άψυχος τύπος.»

«Υπάρχουν εκείνοι που ομολογούν ότι πιστεύουν και διδάσκουν τις αλήθειες της Παλαιάς Διαθήκης, ενώ απορρίπτουν την Καινή. Αρνούνται όμως να δεχθούν τις διδασκαλίες του Χριστού, δείχνουν ότι δεν πιστεύουν εκείνα που είπαν οι πατριάρχες και οι προφήτες. “Εάν επιστεύετε εις τον Μωυσήν,” είπε ο Χριστός, “θα επιστεύετε και εις Εμέ· διότι εκείνος έγραψε περί Εμού.” Ιωάννης 5:46. Επομένως, δεν υπάρχει αληθινή δύναμη ούτε και στη διδασκαλία τους ακόμη περί της Παλαιάς Διαθήκης.»

Πολλοί που ισχυρίζονται ότι πιστεύουν και ότι διδάσκουν το ευαγγέλιο βρίσκονται σε παρόμοια πλάνη. Παραμερίζουν τις Γραφές της Παλαιάς Διαθήκης, για τις οποίες ο Χριστός δήλωσε: «Αυταί είναι αι μαρτυρούσαι περί εμού.» Ιωάν. 5:39. Απορρίπτοντας την Παλαιά, στην πραγματικότητα απορρίπτουν την Καινή· διότι και οι δύο αποτελούν μέρη ενός αδιάσπαστου όλου. Κανείς δεν μπορεί να παρουσιάσει ορθώς τον νόμο του Θεού χωρίς το ευαγγέλιο, ούτε το ευαγγέλιο χωρίς τον νόμο. Ο νόμος είναι το ευαγγέλιο ενσαρκωμένο, και το ευαγγέλιο είναι ο νόμος ανεπτυγμένος. Ο νόμος είναι η ρίζα, το ευαγγέλιο είναι το εύοσμο άνθος και ο καρπός που αυτή φέρει.

«Η Παλαιά Διαθήκη ρίπτει φως επί της Καινής, και η Καινή επί της Παλαιάς. Καθεμία αποτελεί αποκάλυψη της δόξας του Θεού εν Χριστώ. Αμφότερες παρουσιάζουν αλήθειες οι οποίες θα αποκαλύπτουν διαρκώς νέα βάθη νοήματος στον ειλικρινή ζητητή.» Christ’s Object Lessons, 128.

Η παρούσα αλήθεια είναι, εξ ορισμού, η «αποκεκαλυμμένη αλήθεια» για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, η οποία «διακρίνεται καθαρά και εξηγείται». Η γενεά που ζει κατά τον καιρό κατά τον οποίο αποκαλύπτεται η «παρούσα αλήθεια» καθίσταται «υπεύθυνη» να αποδεχθεί εκείνη την αλήθεια ή να αποθάνει. Οι συνδυασμένες αλήθειες που συγκροτούν την «παρούσα δοκιμαστική αλήθεια» για «αυτή τη γενεά» παριστάνονται στην «εκτύλιξη ειδικών» αληθειών «σε σχέση με τις τελευταίες σκηνές της ιστορίας αυτής της γης». Η αλήθεια, και επομένως η «παρούσα αλήθεια», προτυπώνεται από την Καινή Διαθήκη σε σχέση προς την Παλαιά Διαθήκη. Η αλήθεια εδραιώνεται επί δύο μαρτύρων και η αλήθεια έχει αρχή και τέλος, κυριολεκτικό και πνευματικό, αρχαίο και σύγχρονο, άλφα και ωμέγα, πρώτο και τελευταίο.

Το Μίλλερνικό θεμέλιο του αγγέλματος του πρώτου αγγέλου είναι το «παλαιόν» σε σχέση με το μήνυμα της «παρούσης αληθείας» του τρίτου αγγέλου. Εκείνοι που «απορρίπτουν το Παλαιόν» «ουσιαστικώς απορρίπτουν το Νέον», διότι αμφότερα αποτελούν μέρη ενός αδιασπάστου συνόλου.

«Είδα την αναγκαιότητα οι αγγελιοφόροι, ιδιαιτέρως, να αγρυπνούν και να ελέγχουν κάθε φανατισμό όπου κι αν τον βλέπουν να αναφύεται. Ο Σατανάς πιέζει από κάθε πλευρά, και αν δεν αγρυπνούμε εναντίον του, και αν δεν έχουμε τους οφθαλμούς μας ανοικτούς στις μεθοδείες και στις παγίδες του, και αν δεν είμαστε ενδεδυμένοι με ολόκληρη την πανοπλία του Θεού, τα πύρινα βέλη του πονηρού θα μας πλήξουν. Πολλές πολύτιμες αλήθειες περιέχονται

στον Λόγο του Θεού, αλλά είναι η “παρούσα αλήθεια” εκείνη που το ποίμνιο έχει ανάγκη τώρα. Έχω δει τον κίνδυνο να απομακρύνονται οι αγγελιοφόροι από τα σπουδαία σημεία της παρούσας αλήθειας, για να επιμένουν σε θέματα που δεν είναι ικανά να ενώσουν το ποίμνιο και να αγιάσουν την ψυχή. Εδώ ο Σατανάς θα εκμεταλλευθεί κάθε δυνατή ευκαιρία για να βλάψει το έργο.»

«Αλλά θέματα όπως το αγιαστήριο, σε συνάρτηση με τις 2300 ημέρες, οι εντολές του Θεού και η πίστη του Ιησού, είναι απολύτως κατάλληλα να εξηγήσουν το παρελθόν Αντβεντικό κίνημα και να δείξουν ποια είναι η παρούσα θέσις μας, να στερεώσουν την πίστη των αμφιβαλλόντων και να δώσουν βεβαιότητα για το ένδοξο μέλλον. Αυτά, έχω συχνά δει, ήσαν τα κύρια θέματα στα οποία οι αγγελιοφόροι έπρεπε να επιμένουν.» Early Writings, 63.

Το «αγιαστήριο, σε συνάφεια με τις 2300 ημέρες, τις εντολές του Θεού και την πίστη του Ιησού» είναι το κλειδί για να εξηγηθεί το «παρελθόν Αντβεντιστικό κίνημα» των Μιλλεριτών και, πράττοντας τούτο, να εξηγηθεί «τελείως» «ποια είναι η παρούσα θέσις μας». Εκείνοι που «αμφιβάλλουν» για το «παρελθόν Αντβεντιστικό κίνημα», «αμφιβάλλουν» για εκείνο που δίδει «βεβαιότητα στο ένδοξο μέλλον». Εκείνο που δίδει βεβαιότητα στο μέλλον είναι το παρελθόν.

Το βιβλίο του Ιωήλ είναι ένα μήνυμα παρούσης δοκιμαστικής αληθείας. Αυτό επιβεβαιώνεται από πολλαπλές μαρτυρίες. Ο Ιωήλ προσδιορίζεται ως «παρούσα αλήθεια» από το Πνεύμα της Προφητείας, το οποίο, σύμφωνα με τον Ιωάννη στο βιβλίο της Αποκάλυψης, είναι η μαρτυρία του Ιησού.

Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐκεῖνα ἃ πρέπει ἐν τάχει νὰ γείνωσι· καὶ ἀποστείλας αὐτὴν ἐφάνέρωσεν διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ εἰς τὸν δοῦλον αὐτοῦ Ἰωάννην· ὅστις ἐμαρτύρησεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πάντα ὅσα εἶδε. Ἀποκάλυψις 1:1, 2.

Η «μαρτυρία» του Ιωάννη (την οποία «ἐμαρτύρησεν») παρουσιάσθηκε σε τρία μέρη. Κατέγραψε τον «λόγον τοῦ Θεοῦ», τη «μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ» και «ὅσα εἶδε». Στους δύο πρώτους στίχους της Αποκαλύψεως, ο Ιωάννης παρουσιάζει κάποιον στον οποίο έχει δοθεί το χάρισμα του «πνεύματος τῆς προφητείας». Το χάρισμα αυτό περιλαμβάνει ειδική αποκάλυψη του Λόγου του Θεού, και επίσης περιλαμβάνει ειδικές αποκαλύψεις που μεταβιβάζονται στον προφήτη μέσω των λόγων του Χριστού· (είτε από τον ίδιο τον Χριστό απευθείας είτε μέσω των αγγελικών εκπροσώπων του) και το χάρισμα περιλαμβάνει επίσης αλήθεια που παρουσιάζεται μέσω ονείρων και οράσεων. Το πνεύμα της προφητείας είναι η μαρτυρία του Χριστού, η οποία μεταβιβάζεται στον προφήτη, και φέρει την ίδια αυθεντία σαν να ελάλει τα λόγια ένας άγγελος ή ο ίδιος ο Χριστός.

Και ἔπεσα στα πόδια του για να τον προσκυνήσω. Και μου λέγει, Πρόσεχε, μη το κάνεις· εἶμαι σύνδουλός σου, και των ἀδελφών σου που ἔχουν τη μαρτυρία του Ιησοῦ· τον Θεό προσκύνησε· διότι η μαρτυρία του Ιησοῦ είναι το πνεύμα της προφητείας. Αποκάλυψη 19:10.

Ο Γαβριήλ δηλώνει ότι είναι σύνδουλος με τον Ιωάννη και ότι δεν πρέπει να λατρεύεται. Ο Γαβριήλ δηλώνει επίσης ότι οι «αδελφοί» που αντιπροσωπεύονται από τον Ιωάννη «έχουν τη μαρτυρία του Ιησού», η οποία είναι το «πνεύμα της προφητείας». Οι «αδελφοί» τους οποίους

αντιπροσωπεύει ο Ιωάννης είναι οι εκατόν σαράντα τέσσερις χιλιάδες, και όλοι οι αδελφοί έχουν το «πνεύμα της προφητείας».

«Και σηκώθηκαν νωρίς το πρωί και εξήλθαν στην έρημο της Θεκωέ· και καθώς εξέρχονταν, ο Ιωσαφάτ στάθηκε και είπε: Ακούσατέ με, Ιούδα, και εσείς, οι κάτοικοι της Ιερουσαλήμ· πιστεύετε στον Κύριο τον Θεό σας, και θα στερεωθείτε· πιστεύετε στους προφήτες του, και θα ευοδωθείτε». Β΄ Χρονικών 20:20.

«Πιστεύετε στον Κύριο τον Θεό σας, και θα στερεωθείτε· πιστεύετε στους προφήτες του, και θα ευοδωθείτε.»

«Ησαΐας 8:20. “Εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὴν μαρτυρίαν· ἐὰν δὲ δὲν λαλῶσι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, τοῦτο γίνεται διότι δὲν ὑπάρχει φῶς ἐν αὐτοῖς.” Δύο κείμενα τίθενται ἐδῶ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ· δύο προϋποθέσεις γιὰ ἐπιτυχία. Ὁ νόμος, ὁ ὁποῖος ἐλαλήθη ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἰεχωβᾶ, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας, εἶναι οἱ δύο πηγές σοφίας γιὰ νὰ καθοδηγοῦν τὸν λαὸν Του σὲ κάθε ἐμπειρία. Δευτερονόμιον 4:6. “Αὕτη εἶναι ἡ σοφία σας καὶ ἡ σύνεσις σας ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, οἵτινες θὰ εἴπωσιν, Ἀληθῶς, τὸ μέγα τοῦτο ἔθνος εἶναι λαὸς σοφὸς καὶ συνετός.”»

«Ο νόμος του Θεού και το Πνεύμα της Προφητείας συμπορεύονται, για να καθοδηγούν και να συμβουλεύουν την εκκλησία, και κάθε φορά που η εκκλησία το έχει αναγνωρίσει αυτό υπακούοντας στον νόμο Του, το πνεύμα της προφητείας έχει αποσταλεί για να την καθοδηγήσει στην οδό της αληθείας.

«Αποκάλυψις 12:17. “Και ωργίσθη ο δράκων κατά της γυναικός, και απήλθε διά να κάμη πόλεμον με τους λοιπούς του σπέρματος αυτής, οἵτινες τηροῦσι τας εντολάς του Θεού και ἔχουσι τὴν μαρτυρίαν του Ἰησοῦ Χριστοῦ.” Η προφητεία αυτή καταδεικνύει σαφώς ότι η εκκλησία του υπολοίπου θα αναγνωρίζει τον Θεό διά του νόμου Του και θα ἔχει το προφητικό χάρισμα. Η υπακοή εις τον νόμον του Θεού και το πνεύμα της προφητείας διέκριναν ἀνεκάθεν τον αληθινό λαό του Θεού, και η δοκιμή συνήθως δίδεται βάσει των παρόντων εκδηλώσεων.»

«Κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰερεμίας, ὁ λαὸς δὲν εἶχε καμία ἀμφιβολία περὶ τοῦ μηνύματος τοῦ Μωυσέως, τοῦ Ἡλίας ἢ τοῦ Ἐλισαιέ, ἀλλὰ ἀμφισβήτησε καὶ παραμέρισε τὸ μήνυμα πὸν ἀπεστάλη ἀπὸ τὸν Θεὸ πρὸς τὸν Ἰερεμίας, ἕως ὅτου ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ δυνάμις του ἐξανεμίσθησαν, καὶ δὲν ὑπῆρχε πλέον ἄλλο θεραπευτικὸ μέσο, παρὰ μόνον νὰ τοὺς μεταφέρει ὁ Θεὸς εἰς αἰχμαλωσίαν.»

«Ομοίως, κατὰ τις ημέρες του Χριστού, ο λαός είχε μάθει ότι το μήνυμα του Ιερεμία ήταν αληθινό, και έπειθαν τους εαυτούς τους να πιστεύουν ότι, αν είχαν ζήσει κατὰ τις ημέρες των πατέρων τους, θα είχαν δεχθεί το μήνυμά του· αλλά, την ίδια στιγμή, απέρριπταν το μήνυμα του Χριστού, περί του οποίου είχαν γράψει όλοι οι προφήτες.

«Καθώς το μήνυμα του τρίτου αγγέλου ανέτειλε στον κόσμο, το οποίο πρόκειται να αποκαλύψει στην εκκλησία τον νόμο του Θεού στην πληρότητα και τη δύναμή του, το προφητικό χάρισμα επίσης αποκαταστάθηκε αμέσως. Το χάρισμα αυτό διαδραμάτισε έναν πολύ εξέχοντα ρόλο στην ανάπτυξη και την προώθηση αυτού του μηνύματος.

«Καθώς ἔχουν ἀνακύψει διαφορὲς γνώμης σχετικά με ερμηνείες των Γραφῶν και μεθόδους εργασίας, ικανὲς να κλονίσουν τὴν πίστη των πιστῶν στο μήνυμα και να οδηγήσουν σε

διχόνοια στο έργο, το πνεύμα της προφητείας πάντοτε έριχνε φως στην κατάσταση. Πάντοτε έφερνε ενότητα σκέψης και αρμονία πράξης στο σώμα των πιστών. Σε κάθε κρίση που έχει ανακύψει κατά την ανάπτυξη του μηνύματος και την αύξηση του έργου, εκείνοι που έχουν σταθεί σταθερά στο πλευρό του νόμου του Θεού και του φωτός του Πνεύματος της προφητείας έχουν θριαμβεύσει, και το έργο έχει ευοδωθεί στα χέρια τους.» Loma Linda Messages, 33, 34.

Το βιβλίο του Ιωήλ προσδιορίζεται ευθέως ως «παρούσα αλήθεια» μέσα στο Πνεύμα της Προφητείας, το οποίο, σύμφωνα με τον Ιωάννη στο βιβλίο της Αποκάλυψης, είναι η μαρτυρία του Ιησού. Επίσης, επικυρώνεται άμεσα μέσα στον Λόγο του Θεού. Τόσο η Βίβλος όσο και το Πνεύμα της Προφητείας εφαρμόζουν ευθέως το βιβλίο του Ιωήλ στις έσχατες ημέρες.

«Καθένας από τους αρχαίους προφήτες μίλησε λιγότερο για τον δικό τους καιρό παρά για τον δικό μας, ώστε η προφητεία τους να ισχύει για εμάς. “Now all these things happened unto them for ensamples: and they are written for our admonition, upon whom the ends of the world are come.” 1 Corinthians 10:11. “Not unto themselves, but unto us they did minister the things, which are now reported unto you by them that have preached the gospel unto you with the Holy Ghost sent down from heaven; which things the angels desire to look into.” 1 Peter 1:12. ...»

«Η Αγία Γραφή έχει συσσωρεύσει και συγκεντρώσει μαζί τους θησαυρούς της για αυτήν την τελευταία γενεά. Όλα τα μεγάλα γεγονότα και οι επίσημες πράξεις της ιστορίας της Παλαιάς Διαθήκης υπήρξαν, και εξακολουθούν να επαναλαμβάνονται στην εκκλησία κατά τις έσχατες αυτές ημέρες.» Selected Messages, βιβλίο 3, 338, 339.

Η προφητεία του Ιωήλ «ισχύει» «επί» εκείνων «εις τους οποίους έφθασαν τα τέλη του κόσμου». Το «εν ισχύ» απλώς τονίζει ότι η «παρούσα αλήθεια» είναι πάντοτε δοκιμασία, και όσοι αποτυγχάνουν στη δοκιμασία αυτή παριστάνονται από τέτοιους βιβλικούς χαρακτήρες όπως ο Ιούδας.

«Μάθημα μετά το μάθημα έπεφτε χωρίς να εισακούεται στα ώτα του Ιούδα. Πόσοι σήμερα ακολουθούν τα βήματά του. Στο φως του νόμου του Θεού, οι εγωιστές άνθρωποι βλέπουν τον πονηρό χαρακτήρα τους, αλλά παραλείπουν να επιφέρουν την απαιτούμενη μεταρρύθμιση και προχωρούν από τη μία κατάσταση αμαρτίας στην άλλη.

«Τα διδάγματα του Χριστού εφαρμόζονται και στη δική μας εποχή και γενεά. Εκείνος είπε: “Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ.” Η ίδια μαρτυρία φέρεται σε εμάς κατά τις έσχατες αυτές ημέρες, όπως φέρθηκε και στον Ιούδα. Τα ίδια διδάγματα, τα οποία εκείνος παρέλειψε να καταστήσει πρακτικά στη ζωή του, έρχονται στους ανθρώπους που ακούν, και όμως αποτυγχάνουν κατά παρόμοιο τρόπο, επειδή δεν αποβάλλουν την αμαρτία τους.» Review and Herald, 17 Μαρτίου 1891.

Ο Ιωάννης, σε ολόκληρο το βιβλίο της Αποκάλυψης, αποτελεί τύπο του λαού του Θεού των εσχάτων ημερών, και με την εξορία του στην Πάτμο ο Ιωάννης αντιπροσωπεύει εκείνους που διώκονται κατά την κρίση του νόμου της Κυριακής. Ο ίδιος δηλώνει γιατί φυλακίστηκε.

Εγώ, ο Ιωάννης, ο οποίος είμαι και αδελφός σας και συγκοινωνός στη θλίψη και στη βασιλεία και στην υπομονή του Ιησού Χριστού, βρισκόμουν στη νήσο την καλουμένη Πάτμο, δια τον λόγον του Θεού και δια την μαρτυρίαν του Ιησού Χριστού. Αποκάλυψις 1:9.

Ο Ιωάννης διώχθηκε εξαιτίας της Βίβλου και του Πνεύματος της Προφητείας. Γιατί οι εκατόν σαράντα τέσσερις χιλιάδες διώκονται εξαιτίας του Πνεύματος της Προφητείας; Η πρώτη αλήθεια που προσδιορίζει ο προφήτης Ιωήλ είναι η αποστασία της Εκκλησίας των Αντβεντιστών της Εβδόμης Ημέρας. Όταν ο απόστολος Πέτρος προσδιόρισε ότι η Πεντηκοστή ήταν εκπλήρωση του βιβλίου του Ιωήλ, ο Πέτρος το έπραξε ως απάντηση στην επίθεση των Ιουδαίων κατά της εκδήλωσης των «γλωσσών». Οι Ιουδαίοι, οι οποίοι τότε προεικόνιζαν τους Αντβεντιστές της Εβδόμης Ημέρας των εσχάτων ημερών, υποστήριζαν ότι ο Πέτρος και όσοι κήρυτταν το μήνυμα ήταν «μεθυσμένοι». Οι Αντβεντιστές της Εβδόμης Ημέρας θα πολεμήσουν εναντίον του μηνύματος της όψιμης βροχής, όπως έπραξαν οι Ιουδαίοι στον καιρό του Πέτρου. Το πράττουν αυτό, διότι όσοι κηρύττουν το δοκιμαστικό μήνυμα της «παρούσας αλήθειας» της όψιμης βροχής έχουν τις «παλαιές» θεμελιώδεις αλήθειες, επειδή η νέα αλήθεια στηρίζεται πάντοτε στην παλαιά αλήθεια. Ο Ιερεμίας κάλεσε τον λαό του Θεού στον καιρό της όψιμης βροχής να περιπατήσει στις παλαιές οδούς και να ακούσει τον ήχο της σάλπιγγας του σκοπού, αλλά αυτοί αρνούνται. Το θεμελιώδες μήνυμα της «παλαιάς» αλήθειας παριστάνεται συμβολικά από τους «επτά καιρούς» του Λευιτικού είκοσι έξι, το οποίο εκθέτει τη σχέση της διαθήκης με όρους του Σαββάτου για τη γη.

«Είδα ότι η κατ' όνομα εκκλησία και οι κατ' όνομα Αντβεντιστές, όπως ο Ιούδας, θα μας πρόδιδαν στους Καθολικούς, για να αποκτήσουν την επιρροή τους, ώστε να στραφούν εναντίον της αλήθειας. Οι άγιοι τότε θα είναι ένας αφανής λαός, ελάχιστα γνωστός στους Καθολικούς· όμως οι εκκλησίες και οι κατ' όνομα Αντβεντιστές, που γνωρίζουν την πίστη και τα έθιμά μας (διότι μας μισούσαν εξαιτίας του Σαββάτου, επειδή δεν μπορούσαν να το αντικρούσουν), θα προδώσουν τους αγίους και θα τους καταγγείλουν στους Καθολικούς ως εκείνους που περιφρονούν τα θεσπίσματα του λαού· δηλαδή, ότι τηρούν το Σάββατο και περιφρονούν την Κυριακή.

«Τότε οι Καθολικοί θα παροτρύνουν τους Προτεστάντες να προχωρήσουν και να εκδώσουν διάταγμα ότι όλοι όσοι δεν θα τηρούν την πρώτη ημέρα της εβδομάδος, αντί της εβδόμης ημέρας, θα θανατώνονται. Και οι Καθολικοί, των οποίων ο αριθμός είναι μεγάλος, θα σταθούν στο πλευρό των Προτεστάντων. Οι Καθολικοί θα δώσουν την εξουσία τους στην εικόνα του θηρίου. Και οι Προτεστάντες θα ενεργήσουν όπως ενήργησε πριν από αυτούς η μητέρα τους, για να καταστρέψουν τους αγίους. Αλλά πριν το διάταγμά τους αποφέρει ή φέρει καρπό, οι άγιοι θα ελευθερωθούν με τη Φωνή του Θεού». Spalding and Magan, 1, 2.

Δύο φορές η Αδελφή White προσδιορίζει την «ονομαστική εκκλησία» και τους «ονομαστικούς Αντβεντιστές», ενώ ταυτοχρόνως διακρίνει μεταξύ αυτών των δύο «ονομαστικών ομάδων» και των «Καθολικών». Η «ονομαστική εκκλησία» και οι «ονομαστικοί Αντβεντιστές» «εμίσησαν» εκείνους που εκπροσωπούσαν από τον Πέτρο και τον Ιωάννη «εξαιτίας του Σαββάτου, διότι δεν ηδύναντο να το ανασκευάσουν». Η ονομαστική εκκλησία και οι Καθολικοί δεν δύνανται να «ανασκευάσουν» την αλήθεια του Σαββάτου της εβδόμης ημέρας, και οι «ονομαστικοί

Αντβεντιστές» δεν δύνανται να «ανασκευάσουν» τους «επτά καιρούς» του Λευιτικού είκοσι έξι, που αποτελεί την εντολή του Σαββάτου της γης. Η ονομαστική εκκλησία και οι Καθολικοί δεν δύνανται να «ανασκευάσουν» το γεγονός ότι το Σάββατο της εβδόμης ημέρας είναι μια «θεμελιώδης» βιβλική αλήθεια, και οι «ονομαστικοί Αντβεντιστές» δεν δύνανται να «ανασκευάσουν» το γεγονός ότι οι «επτά καιροί» του Λευιτικού είκοσι έξι είναι μια «θεμελιώδης» Μιλλεριτική αλήθεια.

Η αιχμαλωσία του Ιωάννη στην Πάτμο αντιπροσωπεύει τις εκατόν σαράντα τέσσερις χιλιάδες που τηρούν τόσο την Αγία Γραφή όσο και το Πνεύμα της Προφητείας, και οι οποίες διώκονται ιδιαίτερος από έξω εξαιτίας του Σαββάτου της εβδόμης ημέρας και διώκονται από μέσα εξαιτίας του Σαββάτου του εβδόμου έτους για τη γη. Για τον λόγο αυτό, η μαρτυρία του Ιωάννη ως προς το γιατί διωκόταν στο εδάφιο εννέα ακολουθείται από το Σάββατο του εδαφίου δέκα και από το μήνυμα από το παρελθόν («όπισθεν») από τη «μεγάλη φωνή» ως «σάλπιγγος».

Εγώ ο Ιωάννης, ο οποίος είμαι και αδελφός σας και συγκοινωνός στη θλίψη και στη βασιλεία και στην υπομονή του Ιησού Χριστού, βρισκόμουν στο νησί που ονομάζεται Πάτμος, για τον λόγο του Θεού και για τη μαρτυρία του Ιησού Χριστού. Ήμουν εν Πνεύματι κατά την ημέρα του Κυρίου, και άκουσα πίσω μου μια μεγάλη φωνή, ως σάλπιγγας. Αποκάλυψη 1:9, 10.

Ο Ιωάννης αντιπροσωπεύει εκείνους οι οποίοι, την 9/11, άκουσαν τη φωνή σάλπιγγος του αγγέλου της Αποκάλυψης δεκαοκτώ, που καλούσε τον λαό του Θεού να επιστρέψει στις «αρχαίες οδούς» του Ιερεμιά. Εκείνη η μεγάλη φωνή ήταν επίσης η προειδοποίηση της εβδόμης σάλπιγγας, η οποία είναι και το τρίτο ούαι.

Η αδελφή Γουάιτ κατέγραψε ότι η «Αγία Γραφή έχει συσσωρεύσει και έχει συνδέσει μαζί τους θησαυρούς της για αυτή την τελευταία γενεά». Το βιβλίο του Ιωήλ είναι ένας από τους βιβλικούς «θησαυρούς» που αποτελεί παρούσα αλήθεια στις «έσχατες ημέρες». Κατά τον καιρό της Πεντηκοστής, ο Πέτρος προσδιόρισε ότι το βιβλίο του Ιωήλ ήταν εκείνο που τότε εκπληρωνόταν. Ο Πέτρος, όπως και ο Ιωήλ, «μίλησε λιγότερο για» τη χρονική περίοδο της Πεντηκοστής παρά για τον δικό μας «καιρό». Η χρονική περίοδος της Πεντηκοστής ήταν η πρώτη βροχή για τη Χριστιανική Οικονομία. Η Πεντηκοστή σηματοδοτεί την αρχή της Χριστιανικής Οικονομίας, και με τον τρόπο αυτό απεικονίζει το τέλος της Χριστιανικής Οικονομίας. Το τέλος της Χριστιανικής Οικονομίας είναι ο καιρός της όψιμης βροχής, όπως προτυπώνεται από την Πεντηκοστή. Ο Πέτρος είναι, επομένως, σύμβολο του λαού του Θεού στο τέλος της Χριστιανικής Οικονομίας, ο οποίος προσδιορίζει την εκπλήρωση της έκχυσης του Αγίου Πνεύματος χρησιμοποιώντας προς τούτο το βιβλίο του Ιωήλ.

Αλλ' ο Πέτρος, σταθείς μετά των ένδεκα, ύψωσε την φωνήν αυτού και είπε προς αυτούς· Άνδρες Ιουδαίοι, και πάντες οι κατοικούντες εν Ιερουσαλήμ, ας γίνη γνωστόν εις εσάς τούτο, και ακούσατε τους λόγους μου· διότι ούτοι δεν είναι μεθυσμένοι, καθώς σεις νομίζετε, επειδή είναι μόνον η τρίτη ώρα της ημέρας· αλλ' αυτό είναι το ρηθέν διά του προφήτου Ιωήλ· «Και εν ταις εσχάταις ημέραις, λέγει ο Θεός, θέλω εκχέει από του Πνεύματός μου επί πάσαν σάρκα· και οι υιοί σας και αι θυγατέρες σας θέλουσι προφητεύσει, και οι νεανίσκοι σας θέλουσι δει οράσεις, και οι πρεσβύτεροί σας θέλουσι ενυπνιασθή ενύπνια· και έτι επί τους δούλους μου και επί τας δούλας μου εν ταις ημέραις εκείναις θέλω εκχέει από του Πνεύματός μου, και

θέλουσι προφητεύσει· και θέλω δείξει τέρατα εν τω ουρανῷ άνω και σημεία επί της γης κάτω, αίμα και πυρ και ατμίδα καπνού· ο ήλιος θέλει μεταστραφή εις σκότος, και η σελήνη εις αίμα, πριν έλθη η ημέρα του Κυρίου η μεγάλη και επιφανής· και πας όστις αν επικαλεσθή το όνομα του Κυρίου θέλει σωθή». Πράξεις 2:14–21.

Για να είναι κανείς επιτυχημένος μελετητής της προφητείας, απαιτείται μια σταθερή κατανόηση ότι το τέλος του κόσμου απεικονίζεται «γραμμή επί γραμμής» μέσα στην ιστορική αφήγηση της Γραφής. Συνδεδεμένη με αυτή την αλήθεια είναι και η πραγματικότητα ότι οι ίδιοι οι προφήτες αντιπροσωπεύουν τον λαό του Θεού κατά τις έσχατες ημέρες. Ο Ιωήλ τοποθετεί το βιβλίο του στις έσχατες ημέρες, διότι αναγγέλλει την προσέγγιση της «ημέρας του Κυρίου».

Σαλπίσατε σάλπιγγα εν Σιών, και ηγήσατε συναγερόν εν τω αγίω μου όρει· ας τρέμωσι πάντες οι κάτοικοι της γης· διότι έρχεται η ημέρα του Κυρίου, διότι είναι εγγύς. Ιωήλ 2:1.

Μία «σάλπιγγα», ως σύμβολο, μεταξύ άλλων σημασιών, αντιπροσωπεύει ένα προειδοποιητικό μήνυμα. Ως σύμβολο, μία σάλπιγγα μπορεί να αντιπροσωπεύει μια χρονική περίοδο ή μια χρονική στιγμή, ή και τα δύο—ανάλογα με τα συμφραζόμενα. Η σάλπιγγα αντιπροσωπεύει επίσης κρίση. Η εορτή των σαλπίγγων, δέκα ημέρες πριν από την Ημέρα του Εξίλασμού, αποτελούσε προειδοποίηση επικείμενης κρίσεως.

Η «ημέρα του Κυρίου» αντιπροσωπεύει είτε ένα χρονικό σημείο είτε μια χρονική περίοδο, αναλόγως του συμφραζομένου του χωρίου στο οποίο χρησιμοποιείται η «ημέρα του Κυρίου». Η «ημέρα του Κυρίου» μπορεί να είναι σύμβολο της εκτελεστικής κρίσεως, η οποία παριστάνεται ως οι επτά έσχατες πληγές, ή μπορεί να είναι η εκτελεστική κρίση στο τέλος της χιλιετούς χιλιετηρίδας. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, η σάλπιγγα προσδιορίζει την εκτελεστική κρίση του Θεού. Επομένως, η «ημέρα του Κυρίου» μπορεί να αντιπροσωπεύει είτε το σημείο κατά το οποίο επιφέρεται η τιμωρία του Θεού είτε τη χρονική περίοδο κατά την οποία επιφέρονται οι τιμωρίες του Θεού.

Μία «σάλπιγγα», όπως και η «ημέρα του Κυρίου», δύναται να αντιπροσωπεύη τόσο ένα χρονικό σημείο όσο και μία χρονική περίοδο, όπως μαρτυρείται από τα ιστορικά σημεία και τις περιόδους που αντιπροσωπεύονται από τις επτά σάλπιγγες της Άποκαλύψεως όκτώ και έννέα. Η «ημέρα του Κυρίου», την οποία ο Ιωήλ αντιπροσωπεύει με τη «σάλπιγγα» που πρόκειται να σαλπισθῆ, είναι τόσο ένα χρονικό σημείο όσο και μία χρονική περίοδος, ή οποία αρχίζει όταν η κρίσις τῶν νεκρῶν έτελείωσε και η κρίσις τῶν ζώντων ήρχισε. Στις 11/9, έσαλπίσθη μία σάλπιγγα, σηματοδοτοῦσα την άφιξη τῆς κρίσεως τῶν ζώντων ως χρονικοῦ σημείου, και επίσης σηματοδοτοῦσα την 11/9 ως την αρχή τῆς περιόδου τῆς κρίσεως τῶν ζώντων.

Διὰ τοῦτο καί τώρα, λέγει Κύριος, έπιστρέψατε πρὸς ἐμέ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σας, και μετὰ νηστείας, και κλαυθμοῦ, και πένθους· και σχίσατε τὴν καρδία σας, και μὴ τὰ ἱμάτιά σας, και έπιστρέψατε πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν σας· διότι αὐτὸς εἶναι ἐλεήμων και οἰκτίρμων, μακρόθυμος και πολυέλεος, και μεταμελεῖται περὶ τοῦ κακοῦ. Ποίος γνωρίζει ἐὰν έπιστρέψη και μεταμεληθῆ, και αφήση ὀπίσω αὐτοῦ εὐλογίαν, προσφορὰν ἐξ ἀλεύρου και σπονδὴν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν σας; Σαλπίσατε σάλπιγγα ἐν Σιών, αγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε επίσημον σύναξιν. Ιωήλ 2:12–15.

Αυτή είναι η δεύτερη φορά που ο Ιωήλ διατάζει να σαλπισθεί σάλπιγγα. Οι «σάλπιγγες» στον Ιωήλ είναι ταυτόχρονα προειδοποιήσεις για την επικείμενη εκτελεστική κρίση των επτά τελευταίων πληγών και τοποθετούνται μέσα στο πλαίσιο της Λαοδικειακής κλήσεως προς μετάνοια και της επικείμενης λήξεως του χρόνου της δοκιμασίας.

Βόησον δυνατά, μη φείδου, ύψωσε τη φωνή σου ως σάλπιγγα, και ανάγγειλε στον λαό μου την παράβασή τους, και στον οίκο του Ιακώβ τις αμαρτίες τους. Ησαΐας 58:1.

Ο Ησαΐας, ο Ιωήλ, ο Ιωάννης και ο Πέτρος αντιπροσωπεύουν όλοι τις εκατόν σαράντα τέσσερις χιλιάδες των εσχάτων ημερών, όπως και ο Ιερεμίας, ο οποίος προσδιορίζει πότε πρέπει να ηχήσει η σάλπιγγα.

Οὕτω λέγει Κύριος· Σταθῆτε ἐπὶ τῶν ὁδῶν καὶ ἴδετε, καὶ ἐρωτήσατε περὶ τῶν ἀρχαίων τριβῶν, ποία εἶναι ἡ ἀγαθὴ ὁδός, καὶ περιπατήσατε ἐν αὐτῇ, καὶ θέλετε εὐρεῖ ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. Ἄλλ' εἶπαν· Δὲν θέλομεν περιπατήσῃ ἐν αὐτῇ. Ἔτι ἔστησα ἐφ' ὑμᾶς σκοπούς, λέγων· Ἀκούσατε τὸν ἦχον τῆς σάλπιγγος. Ἄλλ' εἶπαν· Δὲν θέλομεν ἀκούσει. Ἰερεμίας 6:16, 17.

Η σάλπιγγα ήχησε κατά τις έσχατες αυτές ημέρες στην 11η Σεπτεμβρίου, και τότε άρχισε να πέφτει η όψιμη βροχή επάνω σε εκείνους που επέλεξαν την αγαθή οδό και περιπάτησαν εν αυτή. Τότε είναι που κατέβηκε ο άγγελος της Αποκάλυψης δεκαοκτώ.

«Η όψιμη βροχή πρόκειται να πέσει επάνω στον λαό του Θεού. Ένας ισχυρός άγγελος πρόκειται να καταβεί από τον ουρανό, και ολόκληρη η γη να φωτισθεί από τη δόξα του». Review and Herald, 21 Απριλίου 1891.

Όταν τα μεγάλα κτίρια της Νέας Υόρκης κατεδαφίστηκαν στις 11 Σεπτεμβρίου, ο ισχυρός άγγελος κατέβηκε και η όψιμη βροχή άρχισε να πέφτει.

«Τώρα διαδίδεται ο λόγος ότι εγώ δήθεν διακήρυξα πως η Νέα Υόρκη πρόκειται να σαρωθεί από παλιρροϊκό κύμα; Αυτό δεν το είπα ποτέ. Είπα, καθώς έβλεπα τα μεγάλα κτίρια που υψώνονταν εκεί, όροφο πάνω σε όροφο: “Τι φοβερές σκηνές θα λάβουν χώρα όταν ο Κύριος εγερθεί για να σεισθεί φοβερά η γη! Τότε θα εκπληρωθούν τα λόγια της Αποκάλυψης 18:1–3.” Ολόκληρο το δέκατο όγδοο κεφάλαιο της Αποκάλυψης είναι προειδοποίηση για όσα πρόκειται να έλθουν επάνω στη γη. Αλλά δεν έχω ιδιαίτερο φως σχετικά με το τι πρόκειται να συμβεί στη Νέα Υόρκη, παρά μόνον ότι γνωρίζω πως κάποια ημέρα τα μεγάλα κτίρια εκεί θα καταρριφθούν από τη στροφή και την ανατροπή της δυνάμεως του Θεού. Από το φως που μου έχει δοθεί, γνωρίζω ότι καταστροφή υπάρχει στον κόσμο. Ένας λόγος από τον Κύριο, ένα άγγιγμα της ισχυρής Του δυνάμεως, και αυτά τα ογκώδη οικοδομήματα θα πέσουν. Θα λάβουν χώρα σκηνές, των οποίων τη φρικτότητα δεν μπορούμε να φαντασθούμε.» Review and Herald, 5 Ιουλίου 1906.

Στις 11/9 η όψιμη βροχή άρχισε να ψιχαλίζει ως πρόδρομη εκδήλωση της πλήρους εκχέσεώς της κατά τον νόμο της Κυριακής.

«Το μεγάλο έργο του ευαγγελίου δεν πρόκειται να ολοκληρωθεί με λιγότερη εκδήλωση της δύναμης του Θεού από εκείνη που χαρακτήρισε την έναρξή του. Οι προφητείες που εκπληρώθηκαν με την έκχυση της πρώιμης βροχής κατά την έναρξη του ευαγγελίου πρόκειται

να εκπληρωθούν ξανά με την όψιμη βροχή κατά το κλείσιμό του. Εδώ είναι “οι καιροί της αναψυχής”, τους οποίους ο απόστολος Πέτρος προσδοκούσε όταν είπε: “Μετανοήσατε λοιπόν, και επιστρέψατε, διά να εξαλειφθώσιν αι αμαρτίαι σας, όταν έλθωσι καιροί αναψυχής από της παρουσίας του Κυρίου· και θέλει αποστείλει τον Ιησούν.” Πράξεις 3:19, 20.» The Great Controversy, 611, 612.

Η τέλεια εκπλήρωση των «καιρών αναψύξεως» λαμβάνει χώρα όταν είσαι ζωντανός, διότι η προειδοποίηση είναι να «μετανοήσετε», πράγμα το οποίο είναι αδύνατον να γίνει εάν είστε νεκροί. Οι «καιροί αναψύξεως» έρχονται όταν οι «αμαρτίες» των ζώντων ψυχών μπορούν ακόμη να «εξαλειφθούν». Οι «καιροί αναψύξεως» άρχισαν την 11η Σεπτεμβρίου, προσδιορίζοντας έτσι την έναρξη της κρίσεως των ζώντων. Η Πεντηκοστή επαναλαμβάνεται κατά το κλείσιμο της ευαγγελικής οικονομίας. Όταν οι «καιροί αναψύξεως» έφθασαν, τα γεγονότα που προτυπώθηκαν κατά την Πεντηκοστή άρχισαν να επαναλαμβάνονται.

«Με ειλικρινή και ένθερμο πόθο προσβλέπω στον καιρό κατά τον οποίον τα γεγονότα της ημέρας της Πεντηκοστής θα επαναληφθούν με ακόμη μεγαλύτερη δύναμη απ’ ό,τι εκείνη την περίσταση. Ο Ιωάννης λέγει: “Είδον άλλον άγγελον καταβαίνοντα εκ του ουρανού, έχοντα εξουσίαν μεγάλην· και η γη εφωτίσθη εκ της δόξης αυτού.” Τότε, όπως κατά την εποχή της Πεντηκοστής, ο λαός θα ακούσει την αλήθεια να λαλείται προς αυτόν, έκαστος στη δική του γλώσσα.»

«Ο Θεός μπορεί να εμφυσήσει νέα ζωή σε κάθε ψυχή που επιθυμεί ειλικρινά να Τον υπηρετεί, και μπορεί να αγγίξει τα χείλη με αναμμένο κάρβουνο από το θυσιαστήριο και να τα καταστήσει εύλωττα με τον αίνο Του. Χιλιάδες φωνές θα εμποτιστούν με τη δύναμη να διακηρύξουν τις θαυμαστές αλήθειες του Λόγου του Θεού. Η τραυλίζουσα γλώσσα θα λυθεί, και οι δειλοί θα ενδυναμωθούν, ώστε να δώσουν θαρραλέα μαρτυρία για την αλήθεια. Είθε ο Κύριος να βοηθήσει τον λαό Του να καθαρίσει τον ναό της ψυχής από κάθε μολυσμό και να διατηρεί τόσο στενή σχέση μαζί Του, ώστε να είναι μέτοχος της όψιμης βροχής όταν αυτή θα εκχυθεί». Review and Herald, July 20, 1886.

Θα συνεχίσουμε στο επόμενο άρθρο.

Και ο άγγελος που μιλούσε μαζί μου ήλθε πάλι και με ξύπνησε, όπως ξυπνά κάποιος από τον ύπνο του, και μου είπε: Τι βλέπεις; Και είπα: Είδα, και ιδού, μία λυχνία ολόχρυση, με ένα δοχείο επάνω στην κορυφή της, και τις επτά λυχνίες της επάνω σ’ αυτήν, και επτά σωλήνες προς τις επτά λυχνίες, που είναι επάνω στην κορυφή της· και δύο ελαιόδεντρα δίπλα της, ένα στη δεξιά πλευρά του δοχείου και το άλλο στην αριστερή πλευρά του.

Και άποκριθεις έλάλησα προς τόν άγγελον τόν λαλούντα μετ’ έμοϋ, λέγων· Τί είναι ταϋτα, κύριέ μου; Και άποκριθεις ό άγγελος ό λαλῶν μετ’ έμοϋ είπέν μοι· Οϋ γινώσκεις τί έστι ταϋτα; Και είπα· Οϋχί, κύριέ μου.

Και άποκριθεις έλάλησέ μοι, λέγων· Αϋτη είναι ή ρήσις τοϋ Κυρίου προς τόν Ζοροβάβελ, λέγουσα· Οϋχι δια δυνάμεως, οϋδε δια ισχύος, αλλά δια τοϋ Πνεύματός μου, λέγει ό Κύριος τῶν δυνάμεων. Ζαχαρίας 4:1–6.